P10_TA(2025)0051

Wytyczne dotyczące budżetu na rok 2026 – sekcja III

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 kwietnia 2025 r. w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2026, sekcja III – Komisja (2024/2110(BUI))

(C/2025/4382)

Parlament Europejski,

— uwzględniając art. 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

— uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

— uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([1]), wspólne oświadczenie uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją w tym kontekście ([2]), a także powiązane oświadczenia jednostronne ([3]),

— uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2022/2496 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([4]),

— uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2024/765 w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([5]) (rewizja WRF),

— uwzględniając swoje stanowisko z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([6]),

— uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie ulepszenia wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027: gotowy na nowe wyzwania, odporny budżet UE ([7]),

— uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 października 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego śródokresowej rewizji wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ([8]),

— uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([9]),

— uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającą decyzję 2014/335/UE, Euratom ([10]),

— uwzględniając wniosek Komisji z dnia 22 grudnia 2021 r. dotyczący decyzji Rady zmieniającej decyzję (UE, Euratom) 2020/2053 w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (COM(2021)0570) oraz swoje stanowisko w sprawie tego wniosku z dnia 23 listopada 2022 r. ([11]),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (wersja przekształcona) ([12]) (rozporządzenie finansowe),

([1]) Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([2]) Dz.U. C 444 I z 22.12.2020, s. 4.
([3]) Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 252.
([4]) Dz.U. L 325 z 20.12.2022, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
([5]) Dz.U. L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([6]) Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 240.
([7]) Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 115.
([8]) Dz.U. C, C/2024/1195, 23.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.
([9]) Dz.U. C, C/2024/6751, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6751/oj.
([10]) Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj.
([11]) Dz.U. C 167 z 11.5.2023, s. 162.
([12]) Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, s. 1: ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) ([13]),

— uwzględniając obowiązki UE na podstawie porozumienia paryskiego, a także jej zobowiązania na podstawie ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu,

— uwzględniając unijną strategię na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025,

— uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wpływu zwiększenia kosztów finansowania zewnętrznego w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy na budżet UE na 2024 r. ([14]),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ([15]),

— uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ([16]),

— uwzględniając międzyinstytucjonalną proklamację Europejskiego filaru praw socjalnych ([17]) z dnia 13 grudnia 2017 r.,

— uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2025 ([18]) i wspólne oświadczenia uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją, które zostały do niego załączone,

— uwzględniając sprawozdanie Enrica Letty pt. „Much more than a market" [Znacznie więcej niż rynek], przedstawione w Parlamencie Europejskim 21 października 2024 r.,

— uwzględniając sprawozdanie Maria Draghiego pt. „The future of European competitiveness" [Przyszłość europejskiej konkurencyjności], przedstawione w Parlamencie Europejskim 17 września 2024 r.,

— uwzględniając sprawozdanie Saulego Niinistö pt. „Safer together – Strengthening Europe's civilian and military preparedness and readiness" [Bezpieczniejsi razem – wzmocnienie przygotowania i gotowości Europy w sferze cywilnej i wojskowej], przedstawione w Parlamencie Europejskim 14 listopada 2024 r.,

— uwzględniając Kompas konkurencyjności dla UE przedstawiony przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen 29 stycznia 2025 r.,

— uwzględniając wspólną białą księgę z dnia 19 marca 2025 r. w sprawie europejskiej gotowości obronnej ustanawiającą ramy dotyczące planu ReArm Europe (JOIN(2025)0120),

— uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 lutego 2025 r. pt. „Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji" (COM(2025)0085),

— uwzględniając wniosek Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2015/1017, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695 i (UE) 2021/1153 w odniesieniu do zwiększenia skuteczności gwarancji UE na mocy rozporządzenia (UE) 2021/523 oraz uproszczenia wymogów dotyczących sprawozdawczości (COM(2025)0084),

— uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie wytycznych budżetowych na rok 2026,

— uwzględniając art. 95 Regulaminu,

— uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego oraz Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

([13]) Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
([14]) Dz.U. C, C/2023/1084, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1084/oj.
([15]) Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([16]) Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([17]) Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.
([18]) Dz.U. L, 2025/31, 27.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2025/31/oj.

— uwzględniając pisma przesłane przez Komisję Kontroli Budżetowej, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności, Komisję Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisję Kultury i Edukacji oraz Komisję Spraw Konstytucyjnych,

— uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A10-0042/2025),

Budżet na rok 2026 – budowanie odpornej, zrównoważonej i dostatniej przyszłości dla Europy

1. zwraca uwagę, że na lata 2025 i 2026 prognozowany jest wzrost gospodarczy w UE ([19]) w połączeniu ze spadkiem inflacji; odnotowuje jednak niepewność spowodowaną rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, bezpośrednio zagrażającą bezpieczeństwu UE, i nasilające się skutki zmiany klimatu i kryzysu bioróżnorodności, których przejawem są również coraz częstsze i dotkliwsze klęski żywiołowe, a które są jeszcze potęgowane istotnymi zmianami geopolitycznymi i osłabieniem międzynarodowego porządku opartego na zasadach, większymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa i wzrostem globalnego protekcjonizmu; podkreśla, że w takich coraz bardziej zmiennym warunkach UE musi wzmocnić swoje zdolności w zakresie obrony i bezpieczeństwa, spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną oraz autonomię polityczną i strategiczną, zmniejszyć swoją zależność oraz zwiększyć konkurencyjność i zadbać o dostatnią przyszłość kontynentu i jego mieszkańców, którzy obecnie mierzą się z coraz wyższymi kosztami utrzymania;

2. jest zdecydowany zadbać, aby budżet na 2026 r. – skoncentrowany na gotowości strategicznej i bezpieczeństwie, konkurencyjności gospodarczej i odporności, zrównoważeniu, klimacie, a także wzmocnieniu jednolitego rynku – zapewnił mieszkańcom UE solidny warunki i realizację ich priorytetów, co przyczyni się do budowania sprawiedliwej społecznie i dobrze prosperującej Europy; podkreśla, że potrzebne są dodatkowe inwestycje w bezpieczeństwo i obronę, badania naukowe, innowacje, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), zdrowie, energię, migrację, a także ochronę granic lądowych i morskich, inkluzywną transformację cyfrową i ekologiczną, tworzenie miejsc pracy oraz zapewnianie szans młodym ludziom; nalega, aby towarzyszyło temu uproszczenie administracyjne zalecone w kompasie konkurencyjności; podkreśla, że budżet UE jest największym instrumentem inwestycyjnym wykorzystującym efekt dźwigni, uzupełniającym budżety krajowe, a tym samym umożliwiającym UE poruszanie się w złożonościach szybko zmieniającego się świata, a jednocześnie zapewniającym obywatelom UE dobrobyt, spójność społeczną i stabilność; jest głęboko przekonany, że UE powinna maksymalnie wykorzystać ten efekt dźwigni, aby wspierać realizację celów i kształtowanie polityki Unii, a także inwestycje prywatne;

Inwestycje w prężną, zrównoważoną i odporną gospodarkę

3. wyraża niewzruszone przekonanie, że silną odporność gospodarczą i zrównoważony rozwój można osiągnąć w UE poprzez pobudzanie inwestycji publicznych i prywatnych, zwiększanie innowacyjności i wspieranie konkurencyjności, w tym przez rozwiązanie problemu niedoboru kwalifikacji i sprzyjanie większej produkcji przemysłowej w Europie, będącej źródłem stabilnego wzrostu gospodarczego i wysokiej jakości miejsc pracy, a tym samym zagwarantowanie strategicznej autonomii Unii i zapewnienie jej sprawności i samowystarczalności w obliczu globalnych wyzwań, zakłóceń i zmienności; podkreśla, że należy wspierać innowacje, priorytetowo traktować edukację, zmniejszyć koszty i obciążenia administracyjne oraz wzmocnić jednolity rynek, szczególnie w dziedzinie usług;

4. w związku z tym potwierdza, że badania naukowe i innowacje pozostają kluczowe dla sukcesu UE w najnowocześniejszych gałęziach przemysłu i w dziedzinie nowych czystych i zrównoważonych technologii; przypomina o wieloletnim celu, jakim jest zwiększenie inwestycji w badania naukowe i innowacje do 3 % PKB; apeluje zatem o zwiększone finansowanie z programu „Horyzont Europa”, tak by finansować co najmniej 50 % wszystkich wybitnych projektów we wszystkich dyscyplinach naukowych, umożliwić naukowcom oraz przedsiębiorstwom, zwłaszcza MŚP, wprowadzanie nowych rozwiązań na rynek i działanie na większą skalę, zapewnić stabilny wzrost gospodarczy i poprawić konkurencyjność Unii w gospodarce światowej, a tym samym zapobiec przenoszeniu się podmiotów do bardziej konkurencyjnych regionów, jednocześnie zapewniając Europie bazę wiedzy niezbędną do realizacji zobowiązań Zielonego Ładu;

([19]) Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych, Europejska prognoza gospodarcza – jesień 2024 r., Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024 r.

5. zwraca uwagę, że istotne znaczenie mają ukierunkowane wsparcie zachęcające do partnerstw publiczno-prywatnych oraz dostępne i zwiększone finansowanie na rzecz MŚP, stanowiących kręgosłup europejskiej gospodarki i wektor pionierskich innowacji, a zarazem podkreśla, że Europejska Rada ds. Innowacji, Program InvestEU i komponent dotyczący MŚP w Programie na rzecz jednolitego rynku odgrywają istotną rolę, wzmacniając innowacyjne start-upy i scale-upy, wspierając ich wzrost i przyczyniając się do wzmocnienia pozycji gospodarki UE na arenie światowej; z zaniepokojeniem zauważa, że według oceny śródokresowej Programu InvestEU bez wsparcia budżetowego pule środków na liczne produkty finansowe mogą wyczerpać się do końca 2025 r.; odnotowuje wniosek Komisji w tym zakresie; ponadto podkreśla znaczenie Programu na rzecz jednolitego rynku dla wykorzystania pełnego potencjału wymiaru transgranicznego UE;

6. zaznacza, że modernizacja gospodarki będzie wymagała łączenia inwestycji publicznych i prywatnych; w związku z tym akcentuje konieczność prywatnych inwestycji, aby zmaksymalizować efekt dźwigni wydatków publicznych; przypomina, że wysiłki te powinny prowadzić do uproszczenia i ograniczenia obciążeń finansowych dla unijnych MŚP przy jednoczesnym utrzymaniu unijnych standardów;

7. podkreśla, że należy pilnie przyspieszyć transformację cyfrową i transformację ekologiczną, będące katalizatorami zorientowanej na przyszłość i zasobooszczędnej gospodarki, która zachowuje atrakcyjność dla innowacyjnych przedsiębiorstw i bazuje na inwestycjach wynikających z potrzeb rynkowych, zapewnia wysokiej jakości miejsca pracy oraz nie pomija nikogo; opowiada się za znacznymi inwestycjami w przyszłościową infrastrukturę cyfrową, opartą na dobrze uregulowanej, skoncentrowanej na człowieku i godnej zaufania sztucznej inteligencji oraz cyberbezpieczeństwie; podkreśla, że należy poprawić podstawowe umiejętności cyfrowe obywateli, aby odpowiadały potrzebom przedsiębiorstw i chroniły obywateli przed dezinformacją; zaznacza ponadto, że należy wzmocnić odporność unijnej demokracji w walce z wrogimi obcymi ingerencjami;

8. uznaje strategiczną wartość transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) i instrumentu „Łącząc Europę” dla realizacji gospodarczych, społecznych i klimatycznych celów transgranicznej infrastruktury transportowej w UE; apeluje o rozszerzanie sieci, szczególnie na kraje kandydujące i strategicznych partnerów UE, zważywszy na unijną strategię na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności oraz komplementarność między TEN-T a transeuropejskimi sieciami energetycznymi (TEN-E);

Unia lepiej przygotowana i zdolna do skutecznego reagowania na kryzysy

9. podkreśla, że należy rozwijać zdolności UE w zakresie bezpieczeństwa i obrony, aby stworzyć rzeczywistą unię obrony oraz lepiej przygotować się i reagować na bezprecedensowe wyzwania geopolityczne i nowe hybrydowe zagrożenia dla bezpieczeństwa; podkreśla zasadniczą rolę wspólnych mechanizmów inwestycji, badań, produkcji i zamówień publicznych, w tym nowych przełomowych technologii wspierających niezależny unijny przemysł obronny; uważa, że współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony wnosi unijną wartość dodaną, gdyż nie tylko umacnia bezpieczeństwo Europy i jej mieszkańców, lecz także prowadzi do większej skuteczności, do potencjalnych oszczędności, do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i do większej autonomii strategicznej; w związku z tym apeluje o natychmiastowe zwiększenie skali i znaczną poprawę koordynacji wydatków obronnych państw członkowskich; zaznacza, że w szczególności należy udostępnić zasoby wystarczające do wprowadzania innowacji i do zwiększania zdolności wojskowych państw członkowskich, a także ich interoperacyjności; odnotowuje, że Komisja zaapelowała – zgodnie z przedstawionym przez nią planem ReArm Europe – do Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i innych międzynarodowych instytucji finansowych i banków prywatnych w Europie, aby aktywniej inwestowały w europejski przemysł obronny, jednocześnie gwarantując swoją zdolność operacyjną i finansową; przypomina, że istotne jest, by inwestować w sprzęt podwójnego zastosowania i go rozwijać, a szczególnie poprawić mobilność wojskową UE z uwzględnieniem finansowania infrastruktury transportowej podwójnego zastosowania wzdłuż osi priorytetowych; wzywa Komisję, aby oceniła możliwość wykorzystania w tym celu zaproszeń do składania wniosków o udział w programie w dziedzinie transportu w ramach instrumentu „Łącząc Europę” z uwagi na lukę w finansowaniu mobilności wojskowej; podkreśla, że należy pilnie wzmocnić zdolności UE w zakresie cyberbezpieczeństwa w reakcji na wojnę hybrydową;

10. przypomina o roli unijnego programu kosmicznego w zwiększaniu bezpieczeństwa strategicznego Unii poprzez różnorodne zastosowania cywilne i wojskowe; podkreśla, że silny europejski sektor kosmiczny ma fundamentalne znaczenie dla europejskiego bezpieczeństwa, otwartej autonomii strategicznej, bezpiecznej łączności, ochrony infrastruktury krytycznej i wspierania dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej, a zatem wymaga dostatecznych zasobów;

11. w obliczu nowych wyzwań dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego podkreśla, że istotne jest właściwe wdrożenie paktu o azylu i migracji, w pełnej zgodności z międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka, oraz poszanowanie zasad solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności; zaznacza, że skuteczne zarządzanie lądowymi, powietrznymi i morskimi granicami zewnętrznymi UE i ich ochrona są niezbędne do utrzymania swobód istniejących w strefie Schengen i kluczowe dla bezpieczeństwa UE i jej obywateli; podkreśla, że należy poprawić – poprzez zapobieganie – ochronę przed handlem ludźmi i zwiększyć wsparcie na rzecz zacieśnienia współpracy transgranicznej między państwami członkowskimi a Unią w celu zwalczania terroryzmu, przestępczości zorganizowanej, handlu narkotykami i siatek przestępczych, szczególnie zajmujących się przemytem migrantów i handlem ludźmi, tak by wzmocnić egzekwowanie prawa i reagowanie wymiaru sprawiedliwości na te siatki przestępcze, a także wspierać państwa członkowskie stojące w obliczu zagrożeń hybrydowych, w szczególności instrumentalizacji migrantów, o której mowa w rozporządzeniu w sprawie kryzysów ([20]);

12. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że Komisja sfinansowała lub współfinansowała kampanie promujące noszenie hidżabu, między innymi pod hasłem „wolność jest w hidżabie"; podkreśla, że z budżetu Unii nie należy finansować przyszłych kampanii bezpośrednio lub pośrednio promujących noszenie hidżabu;

13. przypomina o kluczowej roli, jaką w ochronie granic zewnętrznych odgrywają Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami, Instrument na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (IZGW) oraz Fundusz Azylu, Migracji i Integracji; ponadto apeluje o wystarczające finansowanie zdolności w zakresie ochrony granic, jako niezbędnego elementu kompleksowej polityki migracyjnej, w tym infrastruktury fizycznej, budynków, sprzętu, systemów i usług wymaganych na przejściach granicznych, zgodnie z załącznikiem III do rozporządzenia w sprawie IZGW ([21]), a także o spełnienie wymogów, jeśli chodzi o warunki przyjmowania, integrację oraz procedury powrotów i readmisji; potwierdza, że umowy o współpracy w dziedzinie zarządzania migracją i azylem z państwami spoza UE, przy pełnym poszanowaniu prawa międzynarodowego, mogą pomóc zapobiegać nieuregulowanej migracji i zwiększyć bezpieczeństwo granic;

14. uznaje wspólną politykę rolną (WPR) za strategiczną politykę europejską kluczową dla bezpieczeństwa żywnościowego i większej autonomii UE pod względem niedrogiej wysokojakościowej żywności; podkreśla, że WPR odgrywa zasadniczą rolę w zapewnianiu godziwych dochodów rolnikom w UE, a także produktywnego, konkurencyjnego i zrównoważonego rolnictwa europejskiego; ubolewa, że płatności bezpośrednie znacznie spadły w ujęciu realnym w wyniku inflacji, a obciążenie administracyjne rolników wzrosło z powodu nagromadzenia biurokracji; apeluje do Komisji, aby zmniejszyła obciążenia administracyjne, jednocześnie utrzymując wysokie standardy produkcji i wymóg wdrażania prawodawstwa UE; apeluje o ochronę wystarczających zasobów i płatności bezpośrednich, aby pomóc rolnikom mierzyć się z inflacją, kosztami paliwa, zmianami na światowym rynku żywności i w obrocie handlowym oraz niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, które wpływają na produkcję rolną i zagrażają bezpieczeństwu żywnościowemu, w tym w regionach najbardziej oddalonych; podkreśla w związku z tym rolę rezerwy rolnej; zwraca uwagę, że należy pomagać małym i średnim gospodarstwom rolnym oraz nowym i młodym rolnikom, wspierając wymianę pokoleń i zapewniając stałą promocję unijnych produktów rolnych; podkreśla, że potrzebne jest odpowiednie wsparcie badań naukowych i innowacji, aby uczynić sektor rolny bardziej zrównoważonym, w tym pod względem gospodarki wodnej, w szczególności za pośrednictwem programu „Horyzont Europa", bez ograniczania europejskiej produkcji rolnej i przy jednoczesnym chronieniu europejskich rolników przed nieuczciwą konkurencją w postaci produktów importowanych, które nie spełniają naszych norm; z zadowoleniem odnotowuje, że Komisja przygotowała drugi pakiet uproszczeń; podkreśla, że bezpieczeństwo żywnościowe jest istotnym elementem stabilności geopolitycznej;

15. zaznacza, że rybołówstwo i akwakultura odgrywają rolę strategiczną i wymagają odpowiedniego wsparcia finansowego; przyznaje, że wspólna polityka rybołówstwa zapewnia rybakom stabilne dochody i długoterminową przyszłość, przyczyniając się do ochrony zrównoważonych ekosystemów morskich, które mają kluczowe znaczenie dla konkurencyjności tego sektora; nalega, aby poświęcić szczególną uwagę unijnej flocie rybackiej, tak by poprawić bezpieczeństwo i ochronę, w tym zwalczać nielegalne działania połowowe oraz poprawić warunki pracy, efektywność energetyczną i zrównoważenie, a także zmodernizować flotę; potwierdza, że Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury powinien wspierać politykę zasobów ludzkich zdolną sprostać przyszłym

([20]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1359 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i sytuacje spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1147 (Dz.U. L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj)

([21]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 251 z 15.7.2021, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1148/oj).

wyzwaniom, aby promować sprzyjającą włączeniu społecznemu, zróżnicowaną i zrównoważoną niebieską gospodarkę; wyraża zaniepokojenie skutkami zakończenia – w czerwcu 2026 r. – okresu przejściowego po brexicie dla sektorów rybołówstwa i akwakultury;

16. zauważa, że pod koniec 2023 r. około 20 mln dzieci było zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co stanowi około jedną czwartą wszystkich dzieci w UE; uważa w związku z tym, że w ramach budżetu UE należy zwiększyć wysiłki na rzecz zwalczania ubóstwa wśród dzieci, w tym dzieci migrantów, dzieci z niepełnosprawnościami i dzieci żyjących w niepewnej sytuacji rodzinnej, zgodnie z europejską gwarancją dla dzieci; ponawia swoje wcześniejsze apele o to, by pula środków EFS+ obejmowała konkretny i znaczący budżet na walkę z ubóstwem dzieci;

17. zaznacza, że zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i niezależności energetycznej ma zasadnicze znaczenie dla UE; podkreśla rolę UE, jeśli chodzi o zapewnianie bezpieczeństwa dostaw energii oraz pomoc gospodarstwom domowym, rolnikom i przedsiębiorstwom w łagodzeniu zmienności cen i zarządzaniu różnicami cenowymi w porównaniu z resztą świata; w związku z tym apeluje o dodatkowe inwestycje w infrastrukturę krytyczną i łączność – w tym w duże transgraniczne sieci elektroenergetyczne i infrastrukturę wodorową dla sektorów trudnych do dekarbonizacji, co jest zasadniczym warunkiem dekarbonizacji przemysłu europejskiego – oraz w niskoemisyjne i odnawialne źródła energii i łączność, w szczególności przez odpowiednie finansowanie instrumentu „Łącząc Europę", a także w efektywność energetyczną; zwraca uwagę, że należy dostosować infrastrukturę europejską do przyszłego zapotrzebowania na energię w związku z przejściem na czystą i nowoczesną gospodarkę; podkreśla znaczenie inwestowania w tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących zdolności w zakresie połączeń międzysystemowych, w szczególności transgranicznych, na potrzeby handlu energią elektryczną, z myślą o w pełni zintegrowanym rynku energii UE, wzmacniającym bezpieczeństwo Europy w drodze dywersyfikacji dostaw i jej odporność na zakłócenia na rynku energii, ograniczając zależność od źródeł zewnętrznych, a ostatecznie zapewniającym obywatelom UE i unijnym przedsiębiorstwom niedrogą i zrównoważoną energię; w związku z tym zaznacza, że należy zacieśnić współpracę z Afryką;

18. w tym kontekście przypomina o obecnym kryzysie mieszkaniowym w Europie, w tym o braku godnych i niedrogich mieszkań; w związku z tym apeluje o szybkie dodatkowe inwestycje poprzez połączenie źródeł finansowania, w tym EBI i krajowych banków prorozwojowych, w obszarach o pozytywnym wpływie na obniżenie kosztów utrzymania gospodarstw domowych, poprawę efektywności energetycznej budynków i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; apeluje o przyjęcie na szczeblu UE skoordynowanego podejścia respektującego zasadę pomocniczości, sprzyjającego stosowaniu najlepszych praktyk i skutecznie wykorzystującego istniejące mechanizmy finansowania w reakcji na to pilne wyzwanie;

19. jest głęboko zaniepokojony poważnymi skutkami zmiany klimatu i kryzysu bioróżnorodności zarówno w Europie, jak i na całym świecie, a także faktem, że rok 2024 był najcieplejszym rokiem w historii pomiarów; apeluje o wystarczające środki na program LIFE z przeznaczeniem na finansowanie projektów związanych z klimatem i środowiskiem, w tym w obszarze łagodzenia zmiany klimatu i adaptacji do niej, oraz o większą elastyczność budżetową w celu odpowiedniego reagowania na klęski żywiołowe w UE; ubolewa, że coraz liczniejsze klęski żywiołowe pochłaniają wiele ofiar, a także wywołują długoterminowe destrukcyjne skutki dla obywateli, rolników i przedsiębiorstw w danych regionach, a także dla dotkniętych ekosystemów; apeluje o wyższe finansowanie Funduszu Solidarności UE, regionalnego wsparcia na rzecz odbudowy w sytuacjach nadzwyczajnych (RESTORE) i Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, w tym podniesienie rezerw rescEU, co umożliwi bardziej efektywne kosztowo budowanie zdolności, aby szybko i skutecznie wspierać państwa członkowskie w trudnych do opanowania sytuacjach kryzysowych; uznaje rolę UE jako węzła służącego koordynacji i poprawie gotowości i zdolności państw członkowskich do natychmiastowego reagowania na sytuacje nadzwyczajne na wielką skalę i o znacznym oddziaływaniu, a także wartość dodaną, jaką UE wnosi zarówno dla państw członkowskich, jak i dla obywateli; podkreśla w związku z tym, że Unijny Mechanizm Ochrony Ludności jest namacalnym wyrazem europejskiej solidarności, wzmacniającym rolę UE jako podmiotu reagującego na sytuacje kryzysowe; przyznaje, że sam Fundusz Solidarności Unii Europejskiej ani żaden inny fundusz nie jest w stanie w pełni zrekompensować skutków ekstremalnych zdarzeń pogodowych o wyższej częstotliwości i większej dotkliwości spowodowanych zmianą klimatu ani obecnie, ani w przyszłości; zaznacza, że należy inwestować w środki gotowości, zapobiegania i adaptacji, traktując priorytetowo rozwiązania oparte na zasobach przyrody; zaznacza, że kluczowe jest zadbanie o to, aby wydatki Unii wnosiły wkład w działania służące łagodzeniu zmiany klimatu i adaptacji do niej, a także w infrastrukturę odporności wodnej; podkreśla, że inwestycje te są znacznie niższe niż koszty zaniechania działań w dziedzinie klimatu;

Zwiększanie możliwości obywateli w dynamicznym społeczeństwie

20. podkreśla, że stałe inwestycje w Program UE dla zdrowia i klaster „Zdrowie" w programie „Horyzont Europa" mają kluczowe znaczenie dla poprawy opieki zdrowotnej i gotowości na przyszłe kryzysy zdrowotne, a tym samym dla poprawy stanu zdrowia obywateli UE; podkreśla potrzebę inwestowania w zdrowie, aby osiągnąć jak największe rezultaty; podkreśla swoje poparcie dla kompleksowego podejścia regulacyjnego i finansowego do nauk przyrodniczych i biotechnologii w Europie, w tym również popiera tworzenie najnowocześniejszych europejskich klastrów doskonałości, co ma być głównym filarem silniejszej Europejskiej Unii Zdrowotnej i czemu powinien towarzyszyć europejski plan dotyczący chorób sercowo-naczyniowych i stylu życia, koncentrujący się na profilaktyce pierwotnej i wtórnej jako kluczowych celach w kontekście wydłużenia średniej długości życia w UE; podkreśla potrzebę stworzenia bardziej wspierającego systemu opieki w odpowiedzi na wyzwania demograficzne i starzenie się społeczeństwa; ponownie podkreśla swoje poparcie dla europejskiego planu walki z rakiem, a także znaczenie europejskich inwestycji w walkę z chorobami dziecięcymi, chorobami rzadkimi i opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe; ponownie podkreśla znaczenie aspektu płci w dziedzinie zdrowia, w tym zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz dostępu do usług; jest bardzo zaniepokojony obecnym kryzysem zdrowia psychicznego w Europie, dotykającym w szczególności młode pokolenie, zaostrzonym przez ostatnie wydarzenia na świecie i wymagającym natychmiastowych działań; podkreśla potrzebę zapobiegania niedoborom najważniejszych leków i medycznych środków przeciwdziałania oraz brakom kadrowym w służbie zdrowia, z którymi to problemami borykają się niektóre państwa członkowskie; apeluje w tym kontekście o lepszą koordynację na szczeblu UE i wspólne zamówienia na leki w celu obniżenia kosztów;

21. zwraca uwagę na znaczenie inwestowania w młode pokolenia i ich umiejętności, które to pokolenia są ważnymi inicjatorami zmian i postępu, a to poprzez zagwarantowanie młodym pokoleniom dostępu do edukacji na wysokim poziomie; uważa, że ważne jest, aby wszyscy studenci ze wszystkich państw członkowskich UE mieli pełny i wolny od dyskryminacji dostęp do programu Erasmus+, a także podkreśla zasadniczą rolę tego programu w ułatwianiu wymiany kulturalnej, wzmacnianiu tożsamości europejskiej i promowaniu pokoju poprzez wzajemne zrozumienie i współpracę, co czyni go nieodzownym elementem integracji i jedności europejskiej; przypomina o potrzebie zajęcia się problemem niedoboru umiejętności, kwestią drenażu mózgów oraz korelacją między potrzebami rynku a umiejętnościami; uważa, że aby siła robocza UE pozostała konkurencyjna w przyszłości, konieczne jest określenie kluczowych obszarów szkoleń i przekwalifikowania; podkreśla, że konieczne są dalsze inwestycje w modernizację unijnych systemów edukacji, wyposażenie ich w narzędzia potrzebne w związku z transformacją cyfrową i ekologiczną oraz tworzenie programów wspierania talentów i zachęcanie młodych ludzi do zakładania przedsiębiorstw; w związku z tym wskazuje na istotność wystarczających środków finansowych na programy unijne, takie jak Europejski Fundusz Społeczny Plus, Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, które bardzo skutecznie przyczyniają się do osiągnięcia wysokich poziomów kształcenia i sprawiedliwej ochrony socjalnej, poszerzają kształcenie i szkolenie w całej Unii, a także promują nowe możliwości zatrudnienia oraz wspierają zdobywanie umiejętności, zaangażowanie młodych ludzi i równe szanse dla wszystkich; wzywa Komisję do dołożenia wszelkich starań, aby wszyscy studenci szkół wyższych nadal mogli uczestniczyć w programie Erasmus+, w tym również na Węgrzech;

22. przypomina, że rodziny, a zwłaszcza rodziny z dziećmi, są głównym filarem utrzymującym system wydatków socjalnych UE; zauważa równocześnie, że to rodziny najdotkliwiej odczuwają konsekwencje kolejnych kryzysów ekonomicznych, które miały miejsce w ostatnich 15 latach; z powyższych względów zaznacza, że należy zwrócić na nie szczególną uwagę w odpowiednich obszarach budżetu UE i w priorytetach Europejskiego filaru praw socjalnych;

23. przypomina o roli budżetu UE w realizacji celów Europejskiego filaru praw socjalnych; podkreśla rolę budżetu UE w realizacji inicjatyw, które wzmacniają dialog społeczny i ułatwiają mobilność zawodową, w tym w formie szkoleń, nawiązywania kontaktów i budowania zdolności;

24. podkreśla rosnące zagrożenia i niebezpieczeństwa związane z prowadzonymi przez podmioty zagraniczne zorganizowanymi i ukierunkowanymi kampaniami dezinformacyjnymi wymierzonymi przeciwko Unii Europejskiej i europejskiej demokracji; wzywa do uruchomienia wszystkich odpowiednich programów unijnych, w tym programu „Kreatywna Europa", w celu sfinansowania w 2026 r. działań promujących sprzyjające włączeniu społecznemu umiejętności cyfrowe i umiejętności korzystania z mediów, w szczególności wśród młodych ludzi, zwalczanie dezinformacji, przeciwdziałanie nawoływaniu do nienawiści i treściom ekstremistycznym w internecie przy jednoczesnym zachęcaniu obywateli do aktywnego udziału w procesach demokratycznych oraz do ochrony wolności i pluralizmu mediów z myślą o solidnej odporności kulturowej, gdyż działania takie mają zasadnicze znaczenie dla właściwego rozwoju demokracji; ubolewa z powodu niedawnych decyzji administracji Stanów Zjednoczonych o ograniczeniu środków finansowych dla stacji Radio Wolna Europa/Radio Liberty i Głos Ameryki oraz w związku z tymi wydarzeniami wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania wszystkich dostępnych możliwości dalszego finansowania tych mediów;

25. wzywa Komisję do zwiększenia unijnego finansowania na rzecz ochrony obywateli wszystkich religii i przestrzeni publicznej przed zagrożeniami terrorystycznymi, walki z radykalizacją postaw i treściami o charakterze terrorystycznym w internecie, a także zwalczania mowy nienawiści, nasilającego się antysemityzmu, nienawiści antychrześcijańskiej oraz nienawiści antymuzułmańskiej i rasizmu antymuzułmańskiego;

26. ubolewa nad rosnącą liczbą przestępstw z nienawiści skierowanych przeciwko chrześcijanom i innym wspólnotom religijnym; przypomina, że chrześcijanie są najbardziej prześladowaną wspólnotą religijną na świecie; ponadto wzywa Komisję do przeznaczenia środków finansowych na zapobieganie atakom przeciwko wspólnotom religijnym, w szczególności chrześcijańskim i żydowskim, które w ostatnich miesiącach są celem ataków w Europie; wzywa Komisję do priorytetowego traktowania ochrony obywateli i wszystkich wspólnot religijnych oraz do wspierania walki z zagrożeniami terrorystycznymi, ze szczególnym uwzględnieniem radykalizacji postaw i treści o charakterze terrorystycznym w internecie;

27. wzywa Komisję do zadbania o szybkie, pełne i właściwe wdrożenie oraz konsekwentne egzekwowanie aktu o usługach cyfrowych ([22]), aktu o rynku cyfrowym ([23]) i aktu w sprawie sztucznej inteligencji ([24]), również poprzez przeznaczenie na ten cel wystarczających zasobów ludzkich; podkreśla znaczenie walki z ingerencją zagraniczną, przeciwdziałania niebezpieczeństwom związanym z nieobiektywnymi algorytmami oraz ochrony przejrzystości, odpowiedzialności i integralności cyfrowej przestrzeni publicznej;

28. podkreśla wartość dodaną finansowania programów w dziedzinie demokracji oraz praw i wartości; przypomina o ważnej roli, jaką budżet UE odgrywa w promowaniu europejskich wartości zapisanych w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz we wspieraniu kluczowych zasad demokracji, praworządności, solidarności, włączenia społecznego, sprawiedliwości, niedyskryminacji i równości, w tym równości płci; potwierdza ponadto, że program „Obywatele, równość, prawa i wartości" odgrywa zasadniczą rolę, gdyż promuje europejskie wartości i prawa obywatelskie, w szczególności za pośrednictwem komponentu „Wartości Unii", a także równouprawnienie płci, a tym samym podtrzymuje i dodatkowo rozwija otwarte, oparte na prawach, demokratyczne, równe i inkluzywne społeczeństwo w oparciu o zasadę praworządności; wskazuje, że konieczne są środki ukierunkowane na rozwiązanie problemu nierówności płci oraz promowanie równych szans w drodze przydziału unijnych środków finansowych; podkreśla, że wspieranie dziennikarstwa śledczego za pomocą wystarczających zasobów stanowi strategiczną inwestycję w demokrację, przejrzystość i sprawiedliwość społeczną; ponownie podkreśla znaczenie programu Dafne i programu poświęconego równości i prawom oraz podkreśla, że należy przeznaczyć niezbędne zasoby na zwalczanie dyskryminacji we wszystkich jej formach, a także na zwalczanie wszelkich form przemocy;

29. podkreśla cenne prace prowadzone w ramach komponentu „Wartości Unii", który zapewnia m.in. bezpośrednie finansowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako kluczowych podmiotów w dynamicznych demokracjach; podkreśla, że obywatele i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, działające zgodnie z wolą obywateli i w ich interesie, stanowią rdzeń europejskiej demokracji; w związku z tym podkreśla, jak ważne są wszystkie programy UE i zwiększenie finansowania, jeśli chodzi o wspieranie rzeczywistego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza w kontekście negatywnego wpływu zmniejszonego finansowania dla społeczeństwa obywatelskiego przez międzynarodowych partnerów UE;

30. apeluje o pełne i pilne wdrożenie porozumienia ustanawiającego międzyinstytucjonalny organ ds. norm etycznych dla członków instytucji i organów doradczych wymienionych w art. 13 Traktatu o Unii Europejskiej; uważa, że skandal korupcyjny związany z przedsiębiorstwem Huawei sprawił, iż niezwłoczne rozpoczęcie działalności przez ten organ stało się kwestią nad wyraz pilną; zobowiązuje się do udostępnienia niezbędnych zasobów finansowych i ludzkich, aby umożliwić organowi sprawowanie mandatu i właściwe wykonywanie powierzonych mu zadań;

([22]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([23]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

([24]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

31. uważa, że dla stabilności i postępu Unii oraz dla zaufania obywateli do niej zasadnicze znaczenie ma zapewnienie właściwego wykorzystania funduszy unijnych oraz podjęcie wszelkich działań zmierzających do ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności poprzez stosowanie zasady praworządności; podkreśla niezaprzeczalny związek między poszanowaniem praworządności a skutecznym wykonywaniem budżetu Unii zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami zapisanymi w rozporządzeniu finansowym; przypomina, że zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności ([25]) nakładanie odpowiednich środków nie może wpływać na obowiązki rządów pod względem wdrażania programu lub funduszu, których dotyczy dany środek, a w szczególności na obowiązki spoczywające na nich wobec ostatecznych odbiorców; nalega, by w przypadku naruszeń praworządności przez rządy krajowe Komisja szukała alternatywnych sposobów wykonania budżetu, w tym również poprzez ocenę możliwości przekierowania źródeł do programów zarządzanych bezpośrednio i pośrednio, aby władze lokalne i regionalne, społeczeństwo obywatelskie i inni beneficjenci mogli w dalszym ciągu korzystać z finansowania unijnego w sposób nieosłabiający stosowania rozporządzenia; podkreśla rolę Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i jego stałą działalność w obronie przejrzystości, rozliczalności i ścisłego przestrzegania przepisów dotyczących wszystkich funduszy i programów;

Silna Unia w zmieniającym się świecie

32. odnotowuje, że coraz bardziej krytyczne znaczenie ma utrzymywanie i zwiększanie obecności UE na arenie międzynarodowej ze względu na eskalację globalnych konfliktów, zmiany geopolityczne i obce próby wywierania wpływu na całym świecie, zwłaszcza w związku ze zmianą podejścia innych globalnych podmiotów udzielających pomocy; podkreśla, że w tym celu Unia potrzebuje wystarczających środków finansowych i zasobów, aby działać, w tym reagować na poważne kryzysy w swoim sąsiedztwie i na całym świecie, zwłaszcza w kontekście nagłego spadku funduszy międzynarodowych; uwypukla znaczenie programu pomocy humanitarnej i ubolewa, że zasoby nie są zwiększane równolegle do rekordowo wysokiego zapotrzebowania; wskazuje na konieczność umocnienia pozycji UE jako wiodącego podmiotu humanitarnego przy jednoczesnym skutecznym reagowaniu na pojawiające się kryzysy, szczególnie w regionach dotkniętych przedłużającymi się konfliktami, wysiedleniami, brakiem bezpieczeństwa żywnościowego i klęskami żywiołowymi; podkreśla, że Unia potrzebuje również wystarczających zasobów na długoterminowe inwestycje w budowanie globalnych partnerstw, oraz zwraca uwagę, jak ważny jest udział krajów spoza UE w unijnych programach, o ile jest to właściwym rozwiązaniem;

33. podkreśla, że bezpieczeństwo Unii dramatycznie się zmieniło w następstwie nielegalnej, niesprowokowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie oraz nieprzewidywalnych zmian w polityce jej głównych sojuszników; przypomina, że istotne znaczenie ma poprawa bezpieczeństwa obywateli i osiągnięcie skuteczności w obszarze obronności i autonomii strategicznej poprzez kompleksowe podejście do bezpieczeństwa obejmujące zdolności wojskowe i cywilne, stosunki zewnętrzne i bezpieczeństwo wewnętrzne; podkreśla znaczenie Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego w zapewnieniu finansowania na przeciwdziałanie rosnącemu poziomowi poważnej przestępczości zorganizowanej o charakterze transgranicznym oraz cyberprzestępczości; dostrzega presję, jaką zwiększone wydatki na obronność wywierają na budżety krajowe państw członkowskich; podkreśla, jak ważne jest zintensyfikowanie działań i zwiększenie nakładów finansowych państw członkowskich na rzecz ich zdolności obronnych w sposób spójny i komplementarny oraz zgodnie z wytycznymi NATO;

34. podkreśla, że poza ogromnym poświęceniem narodu ukraińskiego, który odpiera wojnę napastniczą Rosji dla naszego wspólnego europejskiego bezpieczeństwa, wojna ta przyniosła również poważne konsekwencje gospodarcze i społeczne dla obywateli całej Europy; przypomina, że niektóre państwa członkowskie, w szczególności państwa członkowskie mające granicę lądową z Rosją lub z Białorusią w regionie Morza Bałtyckiego i państwa członkowskie pierwszej linii, a także wrażliwe sektory gospodarki pozostają szczególnie narażone na skutki wojny i zasługują na wsparcie w obszarach takich jak rolnictwo, infrastruktura oraz mobilność wojskowa w duchu unijnej solidarności;

([25]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

35. zdecydowanie potwierdza swoje bezwarunkowe i pełne wsparcie dla Ukrainy w walce o wolność i demokrację przeciwko rosyjskiej agresji, gdyż wojna na jej ziemiach trwa już ponad trzy lata; podkreśla, że stale potrzebne są znaczne środki finansowe, w tym na pomoc humanitarną i naprawę infrastruktury krytycznej oraz poprawę przepustowości wzdłuż korytarzy solidarnościowych między UE a Ukrainą; z zadowoleniem przyjmuje potwierdzony i wyraźnie wyartykułowany zamiar Komisji i państw członkowskich dotyczący wspólnego działania na rzecz zaspokojenia pilnych potrzeb obronnych Ukrainy oraz dalszego wspierania ukraińskiej gospodarki poprzez zapewnianie regularnego i przewidywalnego wsparcia finansowego oraz ułatwianie inwestycji; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie z Radą w sprawie pomocy makrofinansowej dla Ukrainy w wysokości do 35 mld EUR, z wykorzystaniem dochodów z zamrożonych rosyjskich aktywów, za pośrednictwem nowego mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, aby wspierać odbudowę i modernizację tego kraju, a także wspierać postępy Ukrainy na drodze do członkostwa w UE; podkreśla, jak ważna jest rozliczalność w odniesieniu do najcięższych zbrodni wagi międzynarodowej;

36. podkreśla korzyści z funduszy przedakcesyjnych zarówno dla krajów objętych procesem rozszerzenia, jak i dla samej UE, gdyż finansowanie zapewnia większą stabilność w regionie; z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie planu wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich w celu dalszego wspierania konwergencji gospodarczej krajów Bałkanów Zachodnich z jednolitym rynkiem UE poprzez inwestycje i wzrost gospodarczy w regionie; podkreśla, że należy przeznaczyć niezbędne środki finansowe na wsparcie procesu akcesyjnego Mołdawii, zgodnie z zobowiązaniem UE do rozszerzenia i stabilności regionalnej; podkreśla rolę Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego w Mołdawii i zwraca uwagę na konieczność zapewnienia wystarczających środków finansowych na jego pełne wdrożenie; podkreśla znaczenie stałego wsparcia dla krajów kandydujących we wdrażaniu niezbędnych reform związanych z przystąpieniem, zwłaszcza w dziedzinie praworządności, walki z korupcją i demokracji, a także w zwiększaniu ich odporności oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu zagrożeniom hybrydowym; wzywa Komisję do przeznaczenia dodatkowych środków na wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz niezależnych organizacji medialnych i dziennikarzy;

37. ponadto podkreśla, że polityka sąsiedztwa UE, a mianowicie Partnerstwo Wschodnie i Południowe, przyczynia się do realizacji ogólnego celu, jakim jest zwiększenie stabilności, dobrobytu i odporności sąsiadów UE, a tym samym poprawa bezpieczeństwa naszego kontynentu; podkreśla zatem znaczenie wzmocnienia linii budżetowych dotyczących południowego i wschodniego sąsiedztwa w celu wspierania reform politycznych, gospodarczych i społecznych w tych regionach, ułatwienia procesów pokojowych i odbudowy oraz udzielania pomocy uchodźcom, w szczególności przez zapewnienie ciągłego, zwiększonego i przewidywalnego finansowania oraz zadbanie o nieprzerwane wdrażanie w terenie; przypomina, że UE musi nieprzerwanie łagodzić inne kryzysy i pomagać najsłabszym grupom społecznym na całym świecie za pośrednictwem swojego programu pomocy humanitarnej, a także utrzymać swoją globalną pozycję w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej w zakresie rozwiązywania globalnych problemów i propagowania praw człowieka, wolności i demokracji, a także budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego i wypełniania międzynarodowych zobowiązań dotyczących klimatu i różnorodności biologicznej w ramach kompleksowego systemu monitorowania i kontroli;

Kwestie przekrojowe w budżecie na rok 2026

38. podkreśla, że spłata kosztów finansowania zewnętrznego w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI) jest obowiązkiem prawnym UE, a zatem nie ma charakteru uznaniowego; zauważa, że koszty finansowania zewnętrznego zależą od tempa wypłat w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), a także od rynkowych wahań rentowności obligacji, a zatem są z natury częściowo nieprzewidywalne i zmienne; w związku z tym nalega, aby Komisja przekazywała wiarygodne, terminowe i dokładne informacje o kosztach finansowania zewnętrznego NextGenerationEU (NGEU) i o oczekiwanych wypłatach z RRF w trakcie całej procedury budżetowej, a także o dostępnych środkach umorzonych; oczekuje, że Komisja zaktualizuje prognozę umorzeń, gdy przedstawi projekt budżetu; przypomina, że trzy instytucje uzgodniły, iż wydatki na pokrycie kosztów finansowania NGEU nie mogą prowadzić do ograniczenia wydatków na programy i fundusze UE;

39. przypomina o swoim poparciu dla zmienionych wniosków Komisji w sprawie wprowadzenia nowych zasobów własnych; jest wysoce zaniepokojony całkowitym brakiem postępów w kwestii nowych zasobów własnych w Radzie, zwłaszcza w obliczu rosnących potrzeb inwestycyjnych i innych nieprzewidzianych potrzeb; uważa, że wprowadzenie nowych zasobów własnych zgodnie z harmonogramem zawartym w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z 2020 r. ma zasadnicze znaczenie dla pokrycia kosztów finansowania zewnętrznego NGEU przy jednoczesnym zabezpieczeniu marginesów i mechanizmów elastyczności niezbędnych do zaspokojenia tych potrzeb;

40. ponownie podkreśla pełne poparcie Parlamentu dla polityki spójności i jej kluczową rolę w realizacji priorytetów polityki UE i jej ogólnego wzrostu; przypomina, że optymalna wartość dodana polityki spójności dla obywateli zależy od jej skutecznego i terminowego wdrożenia; w tym samym duchu apeluje do państw członkowskich i Komisji, aby przyspieszyły realizację programów operacyjnych w ramach funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, a także planów odbudowy i zwiększania odporności, tak by zapewnić szybkie wykonanie budżetu i uniknąć skumulowanych zaległości w płatnościach w dwóch ostatnich latach okresu obowiązywania WRF, zwłaszcza poprzez budowanie dodatkowych zdolności i udzielanie państwom członkowskim pomocy technicznej; potwierdza, że ważne jest, aby funkcjonował solidny i przejrzysty mechanizm dokładnego monitorowania wypłat dla beneficjentów;

41. zauważa, że szczególną uwagę należy zwrócić na obszary wiejskie i oddalone, obszary podlegające przemianom przemysłowym i regiony, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takie jak obszary wyspiarskie, regiony najbardziej oddalone, transgraniczne i górskie oraz wszystkie obszary, które ucierpiały w wyniku klęsk żywiołowych; zaznacza, że regiony te powinny korzystać z odpowiedniego finansowania, aby zrekompensować szczególne cechy charakterystyczne i ograniczenia związane z ich strukturalną sytuacją społeczną i gospodarczą, o których mowa w art. 349 TFUE; podkreśla zasadnicze znaczenie programu POSEI dla utrzymania działalności rolniczej w regionach najbardziej oddalonych oraz dostarczania żywności na lokalne rynki; apeluje o zwiększenie budżetu programu, aby odpowiadał on rzeczywistym potrzebom rolników w tych regionach; zauważa, że od 2013 r. nie odnotowano takiego wzrostu, mimo że rolnicy w tych regionach borykają się z wyższymi kosztami produkcji z powodu inflacji i zmian klimatu; podkreśla również, że kraje i terytoria zamorskie stowarzyszone z UE, o których mowa w art. 198–204 TFUE, powinny korzystać z odpowiedniego finansowania na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, a to z uwagi na ich geopolityczne znaczenie dla globalnych morskich szlaków handlowych i kluczowych partnerstw, takich jak partnerstwa w zakresie zrównoważonych łańcuchów wartości surowców;

42. przypomina, że w stosownych przypadkach programy, strategie polityczne i działania UE należy wdrażać w sposób promujący równość płci podczas realizacji ich celów; z zadowoleniem przyjmuje prace Komisji nad upowszechnianiem aspektu płci, aby konkretnie mierzyć wpływ wydatków Unii w aspekcie płci zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym;

43. zauważa, że przewiduje się, iż cel dotyczący uwzględniania kwestii klimatu na poziomie 30 % zostanie osiągnięty na poziomie 33,5 % w 2025 r., natomiast cel dotyczący różnorodności biologicznej spadnie poniżej poziomu 8,5 % w 2025 r., a jeśli nie zostaną podjęte specjalne działania, cel na poziomie 10 % nie zostanie osiągnięty w 2026 r.; podkreśla, że potrzebne są nieustające wysiłki, aby w wydatkach z budżetu Unii i instrumentu EURI osiągnąć docelowe poziomy w zakresie uwzględniania kwestii klimatu i różnorodności biologicznej określone w porozumieniu międzyinstytucjonalnym;

44. podkreśla, że budżet Unii na 2026 r. powinien być dostosowany do ambitnych celów Unii zakładających osiągnięcie neutralności klimatycznej Unii najpóźniej do 2050 r., a także do międzynarodowych zobowiązań Unii, w szczególności w ramach porozumienia paryskiego i porozumienia z Kunmingu/Montrealu, oraz powinien znacząco przyczynić się do wdrożenia Europejskiego Zielonego Ładu i strategii na rzecz bioróżnorodności 2030;

45. przypomina, że skuteczna realizacja programów jest możliwa jedynie przy wsparciu rzetelnej administracji; podkreśla, że organy i zdecentralizowane agencje wykonują nieodzowną pracę, oraz twierdzi, że muszą one mieć wystarczający personel i zasoby, z uwzględnieniem inflacji, tak aby mogły efektywnie wykonywać obowiązki i przyczyniać się do realizacji priorytetów politycznych Unii, również wówczas, gdy otrzymują nowe zadania i mandaty;

46. przypomina, że zgodnie z rozporządzeniem finansowym przy wykonywaniu budżetu państwa członkowskie i Komisja muszą zapewnić zgodność z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej i przestrzegać wartości Unii zapisanych w art. 2 TUE; podkreśla w szczególności art. 137, 138 i 158 rozporządzenia finansowego i przypomina o spoczywającym na Komisji i państwach członkowskich obowiązku wykluczenia z możliwości otrzymania funduszy unijnych osób lub podmiotów uznanych prawomocnym wyrokiem za winne przestępstw terrorystycznych, działalności terrorystycznej, podżegania do popełnienia takich przestępstw, pomocnictwa w ich popełnieniu, współsprawstwa lub usiłowania ich popełnienia, korupcji lub innych poważnych przestępstw; podkreśla, że trzeba zwiększyć wysiłki na rzecz zwalczania nadużyć finansowych zarówno na szczeblu Unii, jak i państw członkowskich oraz zapewnić w tym celu odpowiednie zasoby finansowe wszystkim organom Unii zajmującym się przeciwdziałaniem nadużyciom finansowym; przypomina znaczenie zapewnienia wystarczających zasobów finansowych na rzecz unijnego programu zwalczania nadużyć finansowych;

47. podkreśla, że politykę i programy UE trzeba skutecznie prezentować i eksponować, by szerzyć wiedzę o wartości dodanej UE dla obywateli, przedsiębiorstw i partnerów;

°
° °

48. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu.